

ДОКЛАД

за резултатите от мониторинга, във връзка с оценка на състоянието на повърхностните води в Дунавски район за басейново управление за 2016 г.

р.Вит, след гр.Тетевен

Актуализираните програми за мониторинг на повърхностните води в Дунавски РБУ за действието на ПУРБ 2016-2021 година са разработени на база задълбочена оценка на екологичното и химично състояние по водни тела, както и констатираните пропуски и непълноти по отношение на мониторинга, изпълняван през периода на първия ПУРБ.

Програмите за мониторинг на повърхностните води, включват анализ на биологични елементи за качество, основни физикохимични показатели, специфични замърсители и приоритетните вещества/ПВ/ в повече от една матрица. Пунктовете за мониторинг на повърхностни води в матрица вода са 243 на брой. Отделно са разработени програми за хидробиологичен и количествен мониторинг. В изпълнение на Директива 2013/39/ЕС е планиран мониторинг на ПВ както в матрица вода, така и в матрици биота и седимент. В програмите са включени за анализ всички вещества (химични елементи) за които, съгласно Наредба за СКОС за приоритетни вещества и някои други замърсители, се изисква определяне на концентрацията в биота за оценка на химичното състояние след 2018 година.

Програмата за мониторинг на повърхностните води е неразделна част от приетия с РЕШЕНИЕ № 1110 / 29.12.2016 год. на Министерски съвет ПУРБ 2016-2021 година. Същата е публикувана на интернет страницата на БДДР (Приложение 4.1.1.2 на Раздел 4).

<http://www.bd-dunav.org/content/Razdel-4-Monitoring-i-ocenka-na-sastoiانيتo-na-povarnhnostnite-vodi-podzemnrite-vodi-i-na-zonite-za-zashtita-na-vodite-158/>

В изпълнение на чл.151, ал.3, т.2 от Закона за водите, ИАОС чрез своите лаборатории провеждат мониторинга на води. Програмите за мониторинг на води, планирани за периода на 2-рия ПУРБ, ще се изпълняват в своята цялост, като всяка година Басейновите дирекции/БД/ ще ги актуализират. За тяхното изпълнение министърът на ОСВ издава съответна заповед . Тази организация на работа по планирането и изпълнението на програмите за мониторинг на водите, съгласувана между БД, ИАОС и МОСВ, дава възможност за по-голяма гъвкавост при ежегодното планиране на анализа на определени показатели и честота на пробовземане по пунктове в рамките на оперативния мониторинг. Едногодишните програми за мониторинг на води дават възможност за бърза реакция и вземане на решения при установяване на отклонения над допустимите стандарти за качество на околната среда/СКОС/ в процеса на изпълнение на програмата.

Програмата за мониторинг на повърхностните води в Дунавски РБУ за 2016 година е утвърдена със заповед РД-167/31.03.2016 година от министъра на ОСВ и е със срок на действие от 1.04.2016 г. до 31.03.2017 година. Изпълнението на програмата е дванадесет месеца и е съобразена с изискванията на Директива 2008/105/ЕС., която изисква приоритетни вещества (ПВ) в матрица вода да се анализират в 12 последователни месеци. Наблюдаваните пунктове за мониторинг са 136 бр., като в голямата част от тях са нови пунктове в новообразувани водни тела, които в ПУРБ са „оценени“ в неизвестно екологично и/илихимично състояние

Към момента на изготвяне и публикуване на настоящия доклад, в БДДР не е постъпила пълната информация / данни от изпълнението на програмата за мониторинг за 2016г. В информационната система на ИАОС не са публикувани всички резултати от анализа на пробовзетите по заповед РД 167/31.03.2017г г. водни проби. Не е приключил 12 месечния цикъл за анализ на ПВ в матрица вода. Съгласно Рамковата Директива за водите (РДВ), при оценката на екологичното състояние на повърхностните водни тела, определяща роля има оценката на биологичните елементи за качество (БЕК). Към момента не са предоставени в БДДР пълните резултати от изпълнението на програмата за хидробиологичния мониторинг за 2016 г..

Поради горепосочените причини не е приключила обработката на данните, не е извършен анализ на резултатите и не е изготвена оценката на екологичното и химично състояние по водни тела в Дунавски район .

В настоящият доклад са представени по поречия и пунктове за мониторинг сравнените резултати от анализа на водните проби по определни показатели на база наличната информация. Посочени са само отклоненията, регистрирани по определени показатели, в отделните пунктове спрямо изискванията за добро екологично състояние по типово специфични характеристики, съгласно Приложение 6, чл.12 ал.4 от *Наредба Н4 за характеризирание на повърхностните води*. Концентрациите на измерените специфичните замърсители са сравнени, с нормираната стойност за добро състояние, по Приложение 7 чл.12 ал.4, към същата Наредба.

ПВ са оценени по пунктове във водосбора на отделните поречи, като са сравнени спрямо стандартите за качество на околната среда (СКОС) и максимално допустимите концентрации (МДК) съгласно *Наредбата за СКОС на приоритетни вещества и някои други замърсители*. При сравнението на резултатите от анализа на химичните елементи със съответния СКОС е приложен Подход за определяне на фонове концентрации за химични елементи, публикуван на интернет страницата на МОСВ - http://www5.moew.government.bg/?page_id=50135.

При обработката на данните не е приложена методиката за обработка на данни от мониторинга на водите, публикувана с финалния доклад по научната разработка “Проучване и оценка на химичното състояние на повърхностните води”

На база на наличните резултати са констатирани отклонения в мониторингови пунктове по поречия и водни обекти, както следва:

Поречие на реки Западно от река Огоста

Кислородни показатели/ БПК 5/: р.Тимок при с. Брегово, р. Тополовец преди вливане в р. Дунав, при гр. Видин и язовирите Аспарухов вал, Ковачица, Расово, Хр. Смирненски

Азот- нитратен и общ азот : р. Тополовец преди вливане в р. Дунав, р. Видбол, след гр. Дунавци, преди вливане в р. Дунав, язовирите Аспарухов вал, Ковачица, Расово.

Специфични замърсители- желязо, мед цинк, манган: р.Тимок при с. Брегово

Метали, приоритетни вещества- олово, кадмий, никел, живак: р.Тимок при с. Брегово

Поречие на река Огоста

Кислородни показатели/БПК 5/: р. Рибине, след село Фурен, р. Шугавица мост в с. Долно Белотинци, язовир Дъбника

Електропроводимост: р.Ляв приток на р. Рибене на запад от с. Лесура

Азот- нитратен и общ азот : р. Огоста, устие преди р. Дунав, гр. Оряхово, р. Рибине, след село Фурен, р.Ляв приток на р. Рибене на запад от с. Лесура, р. Огоста при с. Гложене, преди вливане на р. Скът, р. Шугавица мост в с. Долно Белотинци,

Ортофосфати и общ фосфор: р. Ботуня след с.Вършец до вливане на р. Черна при Долно Озирово, вкл. притоците - Бяла и Черна, р.Огоста след с.Железна

Специфични замърсители, арсен: р.Огоста след с.Железна, язовир Огоста (при сравнението на резултатите е отчетена концентрацията на фоновото замърсяване).

Специфични замърсители, желязо: р. Шугавица мост в с. Долно Белотинци, р. Огоста при с. Гложене, преди вливане на р. Скът, еднократни високо измерени стойности над СКОС.

При изпълнение на програмата за мониторинг за 2016 г няма регистрирани *превишени стойности* на СКОС и МДК на приоритетни вещества в поречието на р. Огоста

Поречие на река Искър

Кислородни показатели/БПК 5/: р. Искър при гр. Нови Искър, р. Искър при с. Староселци, на моста за с.Ставерци р. Гостиля преди вливане в р. Искър, р.Бебреш, след с.Боженица, р. Владайска при Кубратово, р.Рударка 2-ри мост от с. Скравена за с.Новачене, р.Стара река,приток на р.Калница, приток на р.Бебреш след гр.Ботевград, р.Калница, приток на р.Бебреш, след с.Трудовец, преди заустване в р.Бебреш. На пункта на Владайска при Кубратово отетено за периода ниско съдържание на кислород

Азот- нитратен и общ азот : р. Искър при с. Староселци, на моста за с.Ставерци, р. Искър при с. Реселец, р. Искър при с.Лъкатник-СМВТ, р. Искър след ПСОВ Кубратово, р. Искър при гр. Нови Искър, р. Гостиля преди вливане в р. Искър, р. Малък Искър при с. Лъга, р. Малък Искър при с.Калугерово, р. Малък Искър при с. Своде, след вливане на р. Бебреш, р. Лесновска след вливане на р. Макоцевска, р. Витошка Бистрица след с.Панчарево, р.Бебреш, след с.Боженица, р. Владайска при Кубратово, р.Калница, приток на р.Бебреш, след с.Трудовец, преди заустване в р.Бебреш, р.Макоцевска, преди вливане в р.Лесновска/Стари Искър/, мост в с. Долна Малина

Ортофосфати и общ фосфор: р. Искър при с. Староселци, на моста за с.Ставерци, р. Искър при с. Реселец, р. Искър при с.Лъкатник-СМВТ, р. Искър след ПСОВ Кубратово, р. Искър при гр. Нови Искър, р. Гостиля преди вливане в р. Искър, р. Малък Искър при с. Лъга, р. Лесновска след вливане на р. Макоцевска, р. Витошка Бистрица след с.Панчарево, р.Бебреш, след с.Боженица, р. Владайска при Кубратово, р.Рударка 2-ри мост от с. Скравена за с.Новачене, р.Стара река,приток на р.Калница, приток на р.Бебреш след гр.Ботевград, р.Калница, приток на р.Бебреш, след с.Трудовец, преди заустване в р.Бебреш, р.Макоцевска, преди вливане в р.Лесновска/Стари Искър/, мост в с. Долна Малина

Специфични замърсители, манган и желязо : р. Искър след ПСОВ Кубратово, р. Искър при гр. Нови Искър, р.Бебреш, след с.Боженица, р. Владайска при Кубратово. , На пункта на р.Рударка 2-ри мост от с. Скравена за с.Новачене еднократно измерена висока концентрация на желязо

Специфични замърсители, манган: р. Малък Искър при с. Лъга, р. Малък Искър при с. Своде, след вливане на р. Бебреш, р. Лесновска след вливане на р. Макоцевска, р.Стара река,приток на р.Калница, приток на р.Бебреш след гр.Ботевград, р.Калница, приток на р.Бебреш, след с.Трудовец, преди заустване в р.Бебреш

Специфични замърсители, мед: р. Малък Искър при с. Лъга, р. Искър при гр. Нови Искър- еднократно измерено високо съдържание на мед 174,0µg/l.

Специфични замърсители, алуминий: р. Искър при гр. Нови Искър, р. Искър след язовир Панчарево, преди вливане на Перловска, р. Малък Искър при с. Лъга, р. Малък Искър при с. Своде, след вливане на р. Бебреш, р. Витошка Бистрица след с.Панчарево, р. Владайска при Кубратово, р.Стара река,приток на р.Калница, приток на р.Бебреш след гр.Ботевград, р.Калница, приток на р.Бебреш, след с.Трудовец, преди заустване в р.Бебреш

Специфични замърсители, цинк: На пункта на р. Витошка Бистрица след с.Панчарево еднократно измерена висока концентрация на цинк.

Метали, приоритетни вещества, олово и кадмий : р. Искър при гр. Нови Искър, р. Искър след ПСОВ Кубратово, р. Владайска при Кубратово . На пункта на р. Витошка Бистрица след с.Панчарево еднократно измерена висока концентрация на олово.

Метали, приоритетни вещества, никел: р. Малък Искър при с. Лъга, р. Витошка Бистрица след с.Панчарево. На пункта р.Бebreш, след с.Боженица еднократно измерена висока концентрация на никел

Органични вещества, приоритетни вещества, Трихлорметан: р. Искър след ПСОВ Кубратово, р. Владайска при Кубратово.

Поречие на река Вит

Кислородни показатели/БПК 5/: р.Вит след село Ъглен, р.Калник преди вливане в р.Вит, р.Вит при махала Асен, на моста за Боаза, яз.Сопот - на стената.

Азот- нитратен и общ азот : р. Вит след гр. Гулянци, р. Вит след гр. Долна Митрополия при с. Биволаре, р.Вит след село Ъглен, р.Калник преди вливане в р.Вит, при с. Бълг.извор

Ортофосфати и общ фосфор: р.Калник преди вливане в р.Вит, при с. Бълг.извор, р.Вит при махала Асен, на моста за Боаза, яз.Сопот - на стената, яз. Телиш - на стената

При изпълнение на програмата за мониторинг за 2016 г няма регистрирани превишени концентрации на специфични замърсители и приоритетни вещества в поречието на река Вит

Поречие на река Осъм

Азот- нитратен и общ азот : р. Маарата с.Крушуна - карстови извори

Общ азот и общ фосфор: р. Бели Осъм преди вливане в р.Черни Осъм, гр. Троян

Ортофосфати и общ фосфор: десен приток на р. Бели Осъм, преди с. Балканец

При изпълнение на програмата за мониторинг за 2016 г няма регистрирани превишения, превишени концентрации на специфични замърсители и приоритетни вещества в поречието на река Осъм

Поречие на река Русенски Лом

Кислородни показатели/БПК 5/: яз. Бойка, яз. Каваците, яз. Ломци, яз. Баниска, яз. Бели Лом.

Азотни съединения- нитритен и нитратен азот и общ азот: р. Русенски Лом при гр. Русе, р. Русенски Лом при кв. Басарбово, р. Черни Лом преди вливане на Баниски Лом при с. Острица, яз. Баниска, яз. Ломци. На пункта на р. Черни Лом - с. Светлен има превишения на допустимите норми за нитратен азот и общ азот.

Ортофосфати и общ фосфор: р. Русенски Лом при гр. Русе, р. Русенски Лом при кв. Басарбово, р. Черни Лом преди вливане на Баниски Лом при с. Острица

Специфични замърсители, алуминий: р. Русенски Лом при гр. Русе

Специфични замърсители, желязо: На пункта на р. Черни Лом - с. Светлен има измервания на границата на СКОС за разтворено желязо, 100µg/l.

При изпълнение на програмата за мониторинг за 2016 г няма регистрирани превишени концентрации на приоритетни вещества- метали и пестицидив поречието на река Русенски Лом.

Поречия на Дунавски Добруджански реки

РН- язовир Оногур- измерена многократно висока алкалност

Кислородни показатели/съдържание на кислород/: след ПСОВ Генерал Тошево

Кислородни показатели/БПК 5/: след ПСОВ Генерал Тошево , язовир Оногур

Електропроводимост: след ПСОВ Генерал Тошево

Прозрачност по Секки:- язовир Оногур

Азот амониев - N-NH₄, общ азот, общ фосфор и ортофосфати: след ПСОВ Генерал Тошево , язовир Оногур

Специфични замърсители, желязо: На пункта на язовир Оногур има еднократно измерване на концентрацията за разтворено желязо над СКОС, 176µg/l.

При изпълнение на програмата за мониторинг за 2016 г Няма няма регистрирани други превишени концентрации на приоритетни вещества- метали и пестициди. В поречието на Добруджанските реки ,

Поречие на Янтра

Кислородни показатели/БПК 5/: р. Янтра с. Раданово, мост за с. Орловец, р. Елийска преди вливане в р. Янтра,

Електропроводимост: р. Елийска преди вливане в р. Янтра

Азот- нитратен и общ азот : р. Янтра при с. Новград, р. Янтра при с. Каранци, р.Янтра моста на с.Долна Студена, р. Елийска преди вливане в р. Янтра, р. Мъгъра, преди вливане в яз.Стамболийски, Граднишка преди вливане в р.Видима, р.Видима, преди вливане на р. Граднишка-мост преди с. Градница; р. Златаришка след гр. Елена

На пункта на р.Росица след вливане на р.Негойчица има измерена висока концентрация на общ азот.

Азот- амониев, нитритен и общ азот: р. Стара река /Лефеджа/, мост- след с. Кесарево

Ортофосфати и общ фосфор: р. Стара река /Лефеджа/, мост- след с. Кесарево, р. Янтра с. Раданово, мост за с. Орловец, р. Мъгъра, преди вливане в яз.Стамболийски, р. Граднишка преди вливане в р.Видима; р.Видима, преди вливане на р. Граднишка-мост преди с. Градница; р.Видима, въжен мост в кв.Зла река,гр.Априлци; р. Златаришка след гр. Елена; р. Джулюница /начало р. Веселина/

Специфични замърсители, желязо: На пунктовете р. Росица след яз. Стамболийски, р. Мъгъра, преди вливане в яз.Стамболийски; р.Янтра преди вливане на Паничарка гр.Габрово; р. Янтра с. Раданово, мост за с. Орловец; р. Стара река /Лефеджа/, мост- след с. Кесарево; р. Янтра при с. Драганово-след вливане на р. Лефеджав посочения период има измерени концентрации на разтворено желязо, над допустимата стойност на СКОС за добро състояние.

При изпълнение на програмата за мониторинг за 2016 , в поречието на река Янтра няма измерени, концентрациите на приоритетни вещества, които да превишават СКОС или МДК, .

Поречие на Дунав

Кислородни показатели/БПК 5/: На пунктовете на р. Дунав преди вливане на р. Искър при с. Байкал, р. Дунав при с. Ново село, р. Дунав след гр. Свищов измерени отделни високи стойности на показателя в границите 4,2-5,8 mg/l, при допустима нормативна стойност 4 mg/l .

Специфични замърсители, желязо: На пункта на р. Дунав след гр. Свищов е отчетена на два пъти в м. ноември и м. декември завишена концентрация на разтворено желязо.

Метали, приоритетни вещества, никел: На пункта на р. Дунав след гр. Свищов е отчетена на два пъти в м. ноември и м. декември по-висока концентрация на никел в сравнение с традиционно измерваната в този пункт.

При изпълнение на програмата за мониторинг за 2016 г няма регистрирани други превишения на специфични замърсители и приоритетни вещества в поречието на река Дунав и във водите на река Дунав , .